

MKa

14.2.2018

Eduskunta – sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

KAA 2/2017 – Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta

Suomen Lääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä eutanasian laillistamista ehdottavasta kansalaisaloitteesta. Lääkäriliitto pitää hyvänä aloitteen herättämää kansalaiskeskustelua elämän lopun hoidosta Suomessa.

Lääkäriliitto vastustaa eutanasian laillistamista. Lääkäriliitto vastustaa myös sitä, että lääkärit ammattikuntana velvoitettaisiin tekemään toimenpiteitä, joiden ensisijaisena tarkoituksena on potilaan kuoleman jouduttaminen. Vaikka eutanasiatoiveita voi hyvin ymmärtää, eutanasian laillistamiselle Suomessa ei liiton näkemyksen mukaan ole riittäviä eettisiä perusteita eikä käytännön tarvetta. Eutanasian salliva lainsäädäntö olisi periaatteellisesti merkittävä arvomuutos. Lääkäreiden tehtävänä on käyttää nykylääketieteen mahdollisuuksia kärsimyksen hoitoon, eikä hoitojärjestelmän puutteita tule korjata eutanasian avulla.

Lääkäriliitto perustaa eutanasilainsäädännön vastustuksensa mm. seuraaviin argumentteihin:

- Eutanasia ei ole koskaan pelkästään yksilön yksityisasia, vaan yhteiskunnan arvovalinta.
- Eutanasian sallimista perustellaan ihmisen itsemääräämisoikeudella. Eutanasilainsäädäntö ei kuitenkaan anna yksilölle itsemääräämisoikeutta, vaan potilaan eutanasiatoiveen toteutuminen on riippuvainen toisen ihmisen, lääkärin, arviosta ja toiminnasta.
- Potilaan elämän lopun kärsimyksen lievittämiseen on olemassa keinoja, jotka toimivat oikein ja riittävällä tavalla käytettyinä hyvin. Tässä psyykkisen tuen merkitys on tärkeässä osassa.
- Eutanasian salliminen merkitsisi lääkärin työn — siis profession — luonteen oleellista muuttumista ja lääkärikunnan luopumista niistä elämän kunnioittamisen ja suojelemisen periaatteista, joille koko professio rakentuu.
- Eutanasia halutaan lääkärikunnan vastuulle lääkärin ammatillisen osaamisen vuoksi. Eutanasia ei ole hoidollinen toimi, osa terveydenhuoltoa. Lääkärin eettisestä velvollisuudesta lievittää kärsimystä myös kuoleman lähestyessä, ei seuraa se, että lääkärin tulisi aktiivisesti lopettaa potilaan elämä.
- Eutanasian/lääkäriavusteisen kuoleman sallivissa maissa monet lääkärit kokevat avustamisen vaikeana, vaikka se onkin vapaaehtoista. Esimerkiksi Kanadassa on todettu, että useat kanadalaiset lääkärit, jotka avustavat potilasta kuolemaan, kärsivät stressistä/masennuksesta, unettomuudesta ja tarvitsevat terapiaa. Kokemus

on henkisesti niin raskas, että monet avustavat urallaan vain yhden kerran potilasta kuolemaan.

- Maailman lääkäriiiton (World Medical Association, WMA) näkemyksen mukaan eutanasia on epäeettistä. Sen sijaan turhista, tehottomista hoidoista ja elämän keinotekoisesta pitkittämisestä luopuminen ja kuoleman salliminen ei sitä ole.
- Eutanasian sallivissa maissa on nähtävissä, että eutanasia yleistyy yhä useampiin tilanteisiin. Kuoleman aiheuttamisesta tulee hyväksyttävää. Tämä kulttuuri mahdollistaa mm. sen, että tieteellisessä aikakauskirja Lancetissa julkaistun selvityksen mukaan 23 %:a Hollannin eutanasia-tapauksista ei raportoida vaaditulla tavalla.
- Eutanasian jälkikäteisvalvonta (ehdotuksen mukainen ilmoitus valvontaelimelle) ei ole riittävä lääkärin oikeusturvan kannalta. Pahimmillaan lääkäri voi ”roikkua löysässä hirressä” pitkäänkin ennen kuin saa tiedon onko eutanasia hyväksyttävä ko. tilanteessa tai saako hän syytteen kuoleman tuottamisesta, taposta tms. Toteutettua eutanasiaa ei saa tekemättömäksi jälkikäteisarvion perusteella.
- On eettisesti kyseenalaista säätää eutanasian salliva laki, kun hyvä palliatiivinen hoito ja saattohoito eivät ole kaikille yhdenvertaisesti saatavilla.

Lääkäriliitto katsoo, että potilaan pitää aina saada asianmukainen elämän lopun hoito, johon sisältyy riittävä kivunlievitys ja henkinen tuki. Liitto pitää **ensisijaisen tärkeänä saattohoidon kehittämistä toimivaksi ja riittäväksi** siten, että se on yhdenvertaisesti saatavilla kaikille tarvitseville ympäristössä, joka mahdollistaa omaisten läsnäolon. Saattohoidon kehittämisessä on jo otettu askel eteenpäin uuden palliatiivisen hoidon ja saattohoidon järjestämistä koskevan suosituksen muodossa (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2017:44). Nyt tarvitaan suosituksen tehokasta toimeenpanemista.

Lääkäriliitto on useilla kyselyillä selvittänyt lääkäreiden näkemyksiä eutanasiaan. Ammattikunnan suhtautuminen on parinkymmenen vuoden takaisesta muuttunut liberaalimpaan suuntaan, mutta vain vajaa neljännes voisi harkita toteuttavansa eutanasian. Lääkäreiden suhtautumiseen vaikuttaa erikoisala ja työnkuva. Kuolevia potilaita hoitavat lääkärit suhtautuvat kielteisemmin eutanasiaan. Viimeisin kysely tehtiin alkuvuodesta 2017 ja sen mukaan vain 17 % saattohoitoa antavista lääkäreistä kannattaa eutanasiaa. Eutanasia ei ole ratkaisu elämän rajallisuuden ja ihmisen kärsimyksen ongelmaan.

Kunnioitavasti

Suomen Lääkäriliitto

Kati Myllymäki
toiminnanjohtaja